

El teatre a Menorca

Gabriel Julià Seguí

El teatre a Menorca

250 anys d'activitat teatral

Publicacions de l'Enciclopèdia de Menorca, 2
Maó, 2020

Primera edició

Desembre del 2020

Disseny tipogràfic

Òscar Bagur Martínez

Compaginació

Pepe Torrent Pallicer

Producció

Krea S.C.

Carrer de Sant Joan Bosco, 29

07760 Ciutadella de Menorca

Edició

Fundació Enciclopèdia de Menorca

Plaça de la Biosfera, 5

07703 Maó

<http://www.fundacioenciclopediademenorca.cat>

DIPÒSIT LEGAL: ME 427-2020

ISBN: 978-84-943732-4-4

Printed in Spain

Fotografia de la coberta

Representació al Teatre de Maó

de *Le malade imaginaire*, de Molière, devers 1760.

(Musée des Arts Décoratifs, París)

Taula

Resistir per la cultura , per Joan F. López Casasnovas	11
1 Origen del teatre occidental. Les primeres manifestacions: les representacions litúrgiques	25
El teatre religiós: cicles de Nadal i de Pasqua	25
L'element teatral en l'any litúrgic	28
El cicle de Nadal	29
Sermó de la calenda	29
Processó dels profetes	31
Cant de la Sibilla	31
El cicle de Pasqua	34
La benedicció de les palmes	34
El mandat	35
Els monuments	37
El cant de la passió	39
Sa sentència	40
L'ofici de tenebres	40
El davallament de la creu	41
Les processons	43
La processó de l'Encontre	45
La Dormició de la Mare de Déu	47
L'arquitectura efímera	47
2 El teatre medieval. El teatre històric menorquí	49
«Representació de la vida i mort del gloriós sant Antoni Abat»	50
«Presa de Menorca»	52
«Història de la invenció de Nostra Senyora del Toro»	54
«Els Pastorells»	55
«Adoració dels Reis Mags»	58
«Recueil général des pièces, chansons et fêtes données à l'occasion de la prise de Port-Mahon. Précédé du journal historique de la conquête de Minorque»	58
«La toma de San Felipe por las armas españolas»	59
«Las mahonesas»	62
«Tonadilla de la cantinera»	63
«La conquista de Mahón»	64
«Doña Juanita»	64
3 El segle XVIII a Menorca. El teatre entra en la modernitat	67
Les ocupacions estrangeres	71
El teatre a Maó	72
Les primeres sales de teatre de Maó	76
4 De la Il·lustració (Joan Ramis) a la Renaixença (Vicenç Albertí i Antoni Febrer)	81
Joan Ramis i Ramis	82
El teatre en llengua castellana	86
Vicenç Albertí	89
Antoni Febrer i Cardona	92

5	El panorama teatral menorquí en la transició del neoclassicisme al romanticisme	97
	La presència del teatre neoclàssic en el segle XIX	97
	El drama romàntic	98
6	Els espais teatrals de Maó en el segle XIX	105
	L'església dels grecs	105
	El teatre de la Torre dels Dragons	108
	El teatre de la Casa de Misericòrdia (1820-1822)	112
7	El Teatre Principal de Maó	115
	«Descripción del coliseo de Mahón»	118
8	Les temporades teatrals al Teatre Principal de Maó fins al 1850	125
9	L'activitat teatral a Maó (1850-1900)	139
	Els teatres d'estiu	150
	Els comediògrafs i dramaturgs	150
	L'escenografia	156
10	Societats recreatives maoneses. Les companyies locals d'afezionats (1850-1936)	157
	El Circo Mahonés	157
	El Círculo Industrial	158
	El Casino de Obreros de Unión Republicana	160
	La companyia teatral Plus Ultra	161
	L'activitat teatral a El Isleño	164
	El Casino El Recreo	165
	El Casino Consey	166
	L'Orfeó Maonès	169
	El Saló Victòria	171
	El Saló Trianon	171
	La Sala Augusta	172
	El Teatre Catisa	172
11	Les temporades teatrals al Teatre Principal de Maó (1900-1939)	173
12	Les companyies de teatre professional a Maó (1940-2000)	187
	Les companyies nacionals de teatre	187
	La companyia de Xesc Forteza a Menorca	193
	Companyies professionals a Maó a partir de 1974	193
	L'Orfeó Maonès (1940-2000)	196
13	Les darreres dècades	203
	Grups menorquins de teatre nascuts a partir del 1975	203
	L'Orfeó Maonès	203
	La Clota	205
	Grup teatral de l'Ateneu de Maó	208
	Dosnoudosmil	208
	Companyia Delfín Serra	209
	Mô Teatre	210
	Mutis Teatre	211
	Remor Teatre	212

Set de Menorca	213
La companyia Federico García Lorca	214
Altres grups	214
Noves produccions a partir de l'any 2011	216
14 El teatre a Ciutadella. Espais teatrals	219
El teatre del Socors	220
El teatre de Sant Francesc	224
El Teatre des Born	228
El Casino 17 de Gener	232
El Teatre Salesià	233
El teatre vell	233
El nou Teatre Salèsia	234
El teatre del Centre Catequístic de Sant Miquel	235
El teatre de la Unió de Dretes	235
El teatre del Frente de Juventudes de la Falange Espanyola	237
Els locals dels joves d'Acció Catòlica	237
El teatre de l'OAR	238
15 El teatre a Ciutadella en el període 1876-1936	239
L'activitat teatral al Casino 17 de Gener	248
L'activitat teatral al Círculo Artístico a l'entrada del segle XX	251
16 Teatre i companyies de teatre amateur de Ciutadella (1939-1970)	257
La companyia teatral d'Educació i Descans de Ciutadella	259
La companyia Talia	265
El teatre de tertúlia	272
El quadre artístic de l'OAR	272
Les Joventuts Musicals de Ciutadella	278
El Grup Groc	280
El quadre artístic de Ràdio Popular de Menorca	282
La companyia Delfín Serra d'Educació i Descans	283
La companyia Delfín Serra	288
El Grup Experimental Motocarro de Teatre	290
17 Les companyies amateurs de Ciutadella (1970-s. XXI)	291
La companyia Nura	291
La companyia Don Bosco de la Unió d'Antics Alumnes Salesians	304
La companyia de teatre juvenil Gent Jove	307
La Companyia Don Bosco de Teatre	308
El grup teatral de la parròquia de Sant Esteve	310
Mutis Teatre	314
Grup de teatre de l'Associació Democràtica de Jubilats i Pensionistes de Ciutadella Sa Nostra	315
El grup de teatre L'Esplai	315
Les Jornades Formatives de Teatre de Menorca	316
18 Les companyies nacionals de teatre visiten Ciutadella (1940-2000)	317
19 El teatre «educatiu» a Menorca (1)	327
Joan Benejam i el teatre escolar	328
El teatre de l'escola pública	332
La congregació de Sant Lluís Gonzaga de Ciutadella	333

L'Acadèmia Mariana de Sant Estanislau de Kostka	334
El quadre artístic del patronat de La Salle d'Alaior	335
El grup de teatre del Centre Catequístic de Sant Miquel	338
La companyia d'Acció Catòlica de Ciutadella	345
L'Institut de Segona Ensenyança de Maó (Institut Joan Ramis i Ramis)	347
20 El teatre «educatiu» a Menorca (2): l'obra salesiana a Ciutadella	349
La companyia San Juan Bosco	356
El cercle Domingo Savio. La companyia teatral	360
21 El Teatre Salesià de la postguerra fins al segon mil·lenni	363
Les companyies teatrals salesianes de postguerra	363
La companyia San Juan Bosco	364
La companyia Domingo Savio	369
La companyia Padre Pareja	370
El nou Teatre Salesià	370
La companyia teatral Don Bosco	376
La companyia Dom Bosco	380
22 El teatre a Alaior i Sant Lluís	385
Grup Artístic La Salle	386
El grup teatral San Crispín	390
L'agrupació artística Apolo	393
L'activitat teatral a partir dels anys vuitanta	393
Les Setmanes de Teatre d'Alaior	398
La I Setmana de Teatre (2014)	398
La II Setmana de Teatre (2015)	398
La III Setmana de Teatre (2016)	399
El teatre a Sant Lluís	399
L'Orfeó de Sant Lluís	401
El quadre artístic de Sant Lluís	401
Dit i Fet, Teatre	403
Idò Teatre	403
Mô Teatre a Sant Lluís	404
Vuelta y vuelta Danza Teatro	405
Tornam a Ser Aquí	406
El grup de teatre dels jubilats de Sant Lluís	406
La Sala Polivalent Albert Camus	406
23 El teatre a Ferreries, es Castell, es Mercadal i es Migjorn Gran	409
El teatre a Ferreries	409
Els casinos	412
El quadre artístic de Ferreries	414
Les Joventuts Musicals de Ferreries	420
El grup de teatre de l'ESO del Col·legi Sant Francesc d'Assís	421
Quins Coverbos! Quadre Escènic de Ferreries	422
El nou auditori de Ferreries	426
Es Castell	427
Es Mercadal	428
Es Migjorn Gran	431

24 El Premi Born de Teatre. Els primers trenta anys	433
Cronologia del Premi Born de Teatre	435
25 El Premi Born de Teatre en el segle XXI	453
26 Menorca i els menorquins en la literatura teatral	469
Els autors teatrals	470
27 Menorca i els menorquins en el món teatral: actors, directors i escenògrafs	517
Obres representades	565
Obres representades als teatres de Maó (1750-1850)	565
Obres representades al Teatre Principal de Maó (1901-1936)	569
Obres representades al Teatre Principal de Maó (1940-1995)	578
Obres representades al Teatre Salesià de Ciutadella (1901-1936)	586
Obres representades al Teatre Salesià de Ciutadella (1939-2004)	589
Bibliografia	593
Agraïments	603